

Raadsvoorstel

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp MIRT verkenning "Meer Maas, Meer Venlo"
raadsnummer 2017 20
collegevergadering d.d. 21 maart 2017
raadsvergadering d.d. 19 april 2017
fatale termijn
programma Economie en Toerisme
portefeuillehouder W. van den Beucken

team REPMA
registratienummer 1117693
steller Michiel van der Hagen
doorkiesnummer +31 77 3596897
e-mail m.vanderhagen@venlo.nl
datum 9 maart 2017
bijlage(n)
datum verzonden

Voorstel om te besluiten

Wij stellen voor om:

1. vanuit de gereserveerde middelen Industriehaven Venlo een voorbereidingskrediet ad € 350.000,-- beschikbaar te stellen ten behoeve van de opstart MIRT-verkenning "Meer Maas, Meer Venlo".
2. in te stemmen met een budgettair neutrale wijziging van de begroting.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Piet Lucassen

Antoin Scholten

Raadsvoorstel

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

In 2015 is de gemeente Venlo gestart met een (MIRT) onderzoek naar de koppelkansen voor hoogwaterveiligheid én ruimtelijke ontwikkeling. In samenwerking met regionale partners (provincie, waterschap, gemeentes) heeft het onderzoek de Minister van Infrastructuur en Milieu overtuigd van de kansen die er liggen met name in het noordelijk deel van de stad tussen Venlo en Velden.

Daarom heeft de minister besloten een bijdrage te willen leveren aan deze ontwikkeling en het project de status van MIRT-verkenning toe te kennen. Met dit besluit is er zicht op financiering van het project en kan er een voorkeursalternatief voor de inrichting van het hele gebied (inclusief hoogwaterkeringen, rivierverruiming, industriehaven, jachthaven, natuur, recreatie, wonen, etc.) worden gaan uitgewerkt.

Voor het starten van de verkenning is het noodzakelijk dat Venlo een deel van de gereserveerde bijdrage beschikbaar stelt als voorbereidingskrediet. De raad wordt gevraagd hiervoor, uit de door de gemeente gereserveerde middelen Industriehaven Venlo, € 350.000,-- beschikbaar te stellen als voorbereidingskrediet.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Startdocument, Integrale Verkenning Meer Maas, Meer Venlo	Maart 2017
2.	Notitie MIRT verkenning Venlo, advies voor een vliegende start, P2 adviseurs	16 januari 2017
3.	..	..
4.	..	..
5.	..	..

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. Wat is kernopgave (Wat is de belangrijkste opdracht voor de gemeenteraad?)

Voor het verbinden van ruimtelijke ontwikkeling aan urgente waterveiligheidsopgaves heeft de gemeente Venlo de kans om, met ondersteuning vanuit de provincie en het rijk, een verkenning te starten. Deze (gebieds)verkenning richt zich op de Maas in en om het gebied tussen Valuas en Velden. Deze verkenning zal resulteren in een voorkeursalternatief dat beschrijft hoe dit gebied het beste kan worden ingericht voor hoogwaterbescherming (dijken én rivierverruiming) en ruimtelijke ontwikkeling (wonen, werken, leven).

Uw raad wordt gevraagd om voor het komende half jaar een voorbereidingskrediet vanuit de gereserveerde middelen Industriehaven Venlo beschikbaar te stellen om de MIRT-verkenning "Meer Maas, Meer Venlo" op te kunnen starten, o.a. het inrichten van de werkorganisatie.

Omdat deze verkenning wordt opgepakt met het Waterschap, Provincie, Rijkswaterstaat en Ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt nadrukkelijk gesproken over een integrale verkenning of MIRT/HWBP-verkenning. Hierbij staat MIRT voor het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport en staat HWBP voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma

2. Relatie met programma

Dit voorstel valt onder het raadsprogramma's "Economie en Toerisme".

3. Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat (Wat wilt u bereiken?)

In de integrale verkenning Maas Venlo worden twee belangrijke opgaven met elkaar verbonden: de ruimtelijk-economische opgave van het doorontwikkelen van de industriehaven(inclusief het verplaatsen van de jachthaven) en de opgave op het gebied van waterveiligheid: dijkversterking in combinatie met rivierverruiming. Deze opgaven zijn ruimtelijk niet los van elkaar te zien.

Door naar de opgaven te kijken als één integrale opgave en het geheel te beschouwen als één gebiedsontwikkeling is het mogelijk het stedelijk gebied van Venlo veiliger en aantrekkelijker te maken om te verblijven en te ondernemen én wordt het multimodale logistieke knooppunt Venlo en Venlo Trade Port verder versterkt.

De waterveiligheidsopgave

De hoogwaterveiligheid langs de Maas wordt vormgegeven door een krachtig samenspel van rivierverruiming en dijkversterking. Voor de noordkant van Venlo is daarom afgesproken dat, naast het versterken van de dijk, de dijk ook wordt teruggelegd waardoor ruimte ontstaat voor de jachthaven, een oefenplas en aanvullende rivierverruiming. Deze maatregelen, benedenstrooms van Venlo gelegen, zorgen ervoor dat de maximale waterstanden in de stad Venlo lager zullen zijn. Venlo is een stad aan de Maas, niet achter hoge muren. Streven is dit beeld in de toekomst te behouden en waar mogelijk zelfs te versterken.

De dijkversterking en daarmee ook de dijkteruglegging vormen een urgente opgave. Rijk, provincie en waterschap hebben in 2011 een bestuursovereenkomst gesloten om zo snel mogelijk de waterveiligheid op orde te brengen. Op dit moment is het beschermingsniveau van de dijken nog gebaseerd op een 1/50ste overschrijdingskans. Dit geldt voor beide dijken

Raadsvoorstel - onderbouwing

die binnen de scope van deze verkenning vallen te weten: dijktraject Venlo-Velden en dijktraject Blerick (voor het deel Groot Boller betreffende de industriehaven). Met de nieuwe normering hebben deze dijken een overstromingskansvereiste gekregen van respectievelijk 1/300ste (voor het dijktraject ten noorden van de A67) en 1/1000ste (voor het dijktraject ten zuiden van de A67, en dijktraject Blerick (voor het deel Groot Boller betreffende de industriehaven).

De ruimtelijk-economische opgave

De uitbreiding van de industriehaven is een belangrijke katalysator voor de integrale gebiedsontwikkeling om het stedelijk gebied van Venlo veiliger, aantrekkelijker en duurzamer te maken. Deze gebiedsontwikkeling omvat ten eerste de versterking en doorontwikkeling van de *industriehaven* aan de westoever, die mogelijk wordt door verplaatsing van de huidige jachthaven en oefenplas.

De jachthaven en oefenplas kunnen worden verplaatst naar de oostzijde van de rivier, waar ruimte ontstaat door de dijkteruglegging. Mede naar aanleiding van het onderzoek 'Ruimte voor de haven! Industriehaven Venlo' (BCI, 2012; vastgesteld door de gemeenteraad van Venlo op 29 januari 2014) is door de gemeente ingezet op ontwikkeling en uitbreiding van het nat bedrijventerrein in combinatie met uitbreiding van de Barge terminal en verbetering van de bereikbaarheid van de industriehaven, zie ook de Ruimtelijke structuurvisie Venlo (Venlo, 2014).

Samen met andere ruimtelijk-economische investeringen in het gebied en de nabij gelegen wegen- en spoorinfrastructuur worden zo het multimodale logistieke knooppunt Venlo en Venlo Trade Port verder versterkt. (MIRT-projectenoverzicht 2017, september 2016). De doorontwikkeling van de industriehaven schept niet alleen de voorwaarden voor de logistieke en economische ontwikkeling van de regio Venlo, maar biedt ook kansen om duurzame verbindingen te versterken en uit te breiden door in te zetten op meer vervoer over water en verminderen van het vervoer over de weg.

Verder zijn er ook kansen voor de versterking en uitbreiding van de *natuur* (door rivierverruiming, herinrichting en de verbinding richting Maasduinen), de *landschappelijke kwaliteiten* (o.a. door ontwikkeling en inpassing van openbare ruimte en infrastructuur – waaronder de keringen- vanuit een samenhangende visie op het gebied) en de *recreatie* (o.a. door verplaatsing van de jachthaven en de oefenplas, uitbreiding van het recreatief uitlooph gebied). Waarbij mogelijkheden om dit alles te ervaren en te beleven aandacht krijgen. Maar in het gebied wordt nu ook al geleefd en gewerkt. In de verkenning zal hier ook nadrukkelijk aandacht voor zijn.

4. Wat en waarom? (Waarom is dit voorstel nodig?)

Aanleiding voor de verkenning zijn een urgente waterveiligheidsopgave, een ruimtelijk-economische opgave en kansen voor synergie door een integrale benadering.

Uit het in 2016 uitgevoerde MIRT-onderzoek Koploper Maas Venlo blijkt dat sprake is van grote kansen om water en ruimte te koppelen in hun opgaves. Deze twee majeure opgaven in *water* en *ruimte* afzonderlijk benaderen zou leiden tot suboptimale oplossingen, een inefficiënte inzet van collectieve middelen en vergroot de kans op overlast tijdens realisatie. Door deze opgaven en ambities voor het gebied te combineren wensen Rijk en regio kansen te verzilveren om de aangrenzende gebieden aan de Maas tegelijkertijd (water)veiliger en aantrekkelijker te maken.

Raadsvoorstel - onderbouwing

Om deze reden is in het Bestuurlijk Overleg MIRT een aantal besluiten genomen, waarover de Tweede Kamer op 14 oktober 2016 is geïnformeerd. Rijk en regio hebben besloten om te starten met een integrale verkenning MIRT/HWBP naar rivierverruiming in de regio Venlo. Tevens besluiten Rijk en regio - in lijn met eerdere besluiten in de Stuurgroep Deltaprogramma Maas (van oktober 2015 en maart en juni 2016) - de systeemmaatregel (dijkteruglegging) bij Venlo-Velden mee te nemen in de al lopende HWBP-verkenning voor de dijkversterking van Venlo-Velden.

Vanwege de grote samenhang tussen deze opgaven, zowel ruimtelijk als qua waterveiligheid, hebben het Rijk en de regio ingestemd met een integrale verkenning "Meer Maas, Meer Venlo". Hiermee is een integrale voorkeursbeslissing mogelijk die zowel de ruimtelijke ontwikkeling en de kwaliteit verbetert – voor economie, landschap, natuur en recreatie – als ook de urgente waterveiligheid verbetert. Na de verkenning kunnen betrokken partners desgewenst kiezen voor herijking van de governance en/of de scope van het project in meerdere deelprojecten.

Om deze verkenning op te kunnen starten is voor het komende half jaar een voorbereidingskrediet nodig. Gelet op de hoogte van dat bedrag, zijnde € 350.000,-- is de instemming van uw raad nodig. Gedurende het eerste half jaar van 2017 zullen wij de projectgroep inrichten, verdere afspraken maken met onze partners over de bekostiging van de verkenning en verdeling van de risico's. De uitkomsten van die sessie zullen wij aan uw raad terugkoppelen.

5. Afweging / argumentatie (Welke politieke keuzevraagstukken dienen zich aan? Zijn er reële alternatieven? Welke belangenafweging moet daarbij door de raad worden gemaakt?)

Het college heeft er in 2015 voor gekozen een onderzoek te starten naar de 'koppelkansen' voor ruimtelijke ontwikkeling en hoogwaterveiligheid in het stedelijk gebied van Venlo. Aanleiding waren toen de vele ruimtelijke ontwikkelingen langs de Maas, maar ook de urgente opgaves voor hoogwaterbescherming en de zorg voor nog hogere, ruimtelijk slecht inpasbare, dijken.

Dit onderzoek heeft laten zien dat er in het hele stedelijke gebied kansen liggen, maar dat deze met name urgent zijn in het gebied ten noorden van Valuas, waar een dijkversterking, rivierverruiming, doorontwikkeling van de industriehaven en verplaatsing van de jachthaven samen komen.

In het bestuurlijk overleg van de regio met de minister van Infrastructuur en Milieu van 12 oktober jl zijn deze kansen door de minister onderkend en heeft ze besloten dit project de status van MIRT-verkenning te verlenen waarmee er feitelijk zicht op financiering is conform de tabel in paragraaf 7 van dit raadsvoorstel.

Alle lichten staan nu op groen voor een start van de integrale verkenning. De vraag aan uw raad is dan ook om uit de reeds eerder gereseveerde middelen voor de Industriehaven Venlo een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor het gemeentelijk deel in de kosten van de verkenning. De begroting zal door middel van een budgettaire neutrale wijziging dienovereenkomstig worden aangepast.

6. Welke externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat, de Provincie Limburg en Waterschap Limburg zijn direct betrokken partners. In het bijgevoegde startdocument onderschrijven alle partijen het doel van de verkenning, worden het doel en de ruimtelijke en financiële scope van de verkenning afgebakend en spreken zij hun commitment uit.

Raadsvoorstel - onderbouwing

Daarnaast zijn in het voortraject nog diverse stakeholders (o.a. Limburgs Landschap, Océ, Gebruikers jachthaven) betrokken geweest bij de planvorming. Voor het vervolg zal, conform de Code Maatschappelijke Participatie van de Tweede Kamer, een uitgebreid participatietraject met de betrokken inwoners worden opgezet. Hierin krijgen inwoners, ondernemers en andere belangstellenden de kans hun visie op de opgave met de projectgroep te delen, en hebben ze zelfs het recht een alternatief aan te dragen.

7. Financiële paragraaf

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geraamde kosten van de maatregelen en welke financiering daarvoor is voorzien.

Omdat het onderzoek vooral gericht was op het vinden van koppelkansen is er geen nieuwe claim op de gemeentelijke begroting noodzakelijk. De inbreng van Venlo bestaat uit reeds eerder gereserveerde middelen voor de doorontwikkeling van de industriehaven. En ter illustratie van de koppelkansen; een deel van de dekking van het project bestaat uit toekomstige besparingen op dijkverhogingen omdat door de rivierverruiming uit dit project in de toekomst elders dijken minder hoog hoeven te worden (de zogenaamde 'vermeden kosten HWBP').

	Kosten (mln.€)	Financiering (mln.€)				Indicatief tekort
		Vermeden kosten HWBP	Waterschap Limburg i.h.k.v. HWBP	Bijdrage Regio	Indicatieve verdeling Rijksmiddelen	
Venlo hotspot 5 (zuiddeel)	42,7 *	8		Gemeente Venlo 2,5 Opbrengst delfst. 4 Provincie Limburg 2,5	20,8	4,9
Venlo hotspot 4 (industriehaven)	23,4			Gemeente 13 Provincie 3,2 Bedrijfsleven 7,2		
HWBP Blerick/ Groot Boller	21,2		21,2			
HWBP Venlo- Velden meerkosten rivierverruiming**	29,2 15,2 *	0,5	29,2	Provincie Limburg 5	7,9	1,8
Totaal	131,7	8,5	50,4	37,4	28,7	6,7

* kosten kennen een bandbreedte van 50%

** dit is een integraal project en als zodanig integraal geraamd

Raadsvoorstel - onderbouwing

Voor de rijksbijdrage resteert nog een indicatief tekort van € 6,7 miljoen. Dit tekort (ca 20% op totale rijksbijdrage) geldt voor alle projecten langs de Maas met een rijksbijdrage. Over de dekking van dit tekort wordt momenteel onderhandeld tussen rijk en regio in de Stuurgroep Delta Maas.

8. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico	Wel of niet
Juridische aspecten en wettelijk kader	..
Financiële risico's en aspecten	+
Economische risico's	..
Maatschappelijke risico's	..
Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	..
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	..
Overige strategische risico's	..

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

De algemene afspraak bij MIRT verkenningen is dat de kosten van de voorbereiding worden gedragen uit de kosten van de uitvoering. De voorbereidingskosten zijn dan ook als zodanig meegenomen in bovenstaande tabel.

Dit besluit ziet daarnaast alleen op de kosten van de verkenning; niet op de kosten van de uitvoering. Bovenstaande tabel is dan niet meer dan een aanvangsraming van de kosten (bedoelt om de minister duidelijk te maken dat er *zicht* op financiering is) en kent dan ook nog een grote bandbreedte in de ramingen.

Aan het voorgestelde besluit zitten twee, financiële, risico's.

In de eerste plaats zijn er nog geen sluitende afspraken gemaakt met de partners over de verdeling van de voorbereidingskosten. Daar wordt wel aan gewerkt. Stelregel daarbij is een verhouding tussen rijk en regio conform de bijdrages in de uitvoering (70:30).

Een tweede financiële risico is dat er uiteindelijk besloten wordt om géén voorkeursalternatief vast te stellen. Dit betekent feitelijk dat het project gestopt wordt. Deze kans is natuurlijk altijd aanwezig bij projecten, maar het is wel belangrijk deze expliciet te benoemen omdat bij MIRT projecten deze beslissing genomen wordt door de minister van Infrastructuur en Milieu. Aangezien regionaal draagvlak één van de belangrijkste voorwaarden is voor de minister stemt zij echter over het algemeen in met voorstellen die breed gedragen worden door de regio. Maar ook de regio kan het natuurlijk niet eens worden over een voorkeursalternatief of de minister kan toch anders beslissen.

Er bestaat dus een zeker risico dat de kosten die de gemeente meebetaalt aan de verkenning uiteindelijk niet resulteren in daadwerkelijke uitvoering. Afgezet tegen het alternatief (=geen verkenning, geen hoogwatergeul en geen verplaatsing jachthaven) achten wij dit risico aanvaardbaar. Bovendien dient dit risico gespreid, c.q. doorgelegd te worden naar de overige partners. Hierover worden in de eerste fase van de verkenning afspraken gemaakt.

9. Vervolgprocedure voor de raad

Bij het vaststellen van het voorkeursalternatief hoort ook de vaststelling van een 'ruimtelijk-planologisch document' door de gemeenteraad. Bij een MIRT-verkenning is dat over het algemeen een structuurvisie. Deze vaststelling vormt het sluitstuk van de verkenningsfase en markeert de overgang naar de planuitwerkingsfase en uitvoering. In regel duurt het proces ná start van de verkenning twee jaar.

In de tussentijd zijn er geen formele momenten waarvoor besluitvorming door de gemeenteraad noodzakelijk is. Om de gemeenteraad (én Provinciale Staten, én het Algemeen Bestuur van het Waterschap Limburg) op de hoogte te houden van de voortgang van het project wordt voorgesteld iedere drie maanden een voortgangsnotitie toe te sturen waarin de voortgang van het project wordt gemeld.

Indien tijdens de verkenning blijkt dat er een aanpassing van de gestelde (financiële) kaders noodzakelijk is, dan zal dit besluit uiteraard aan de raad (en onze projectpartners) worden gevraagd.

Raadsbesluit

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp MIRT verkenning "Meer Maas, Meer Venlo"
raadsnummer 2017 20
raadsvergadering d.d. 19 april 2017

team REPMA
steller M. van der Hagen
doorkiesnummer +31 77 3596897
e-mail m.vanderhagen@venlo.nl
datum 9 maart 2017

De raad van de gemeente Venlo;

gelezen het voorstel van het college van 21 maart 2017, registratienummer 1117693;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

besluit(en) vast te stellen:

1. een voorbereidingskrediet, groot € 350.000,--, ten behoeve van de opstart MIRT-verkenning "Meer Maas, Meer Venlo" vanuit de gereserveerde middelen Industriehaven Venlo.
2. een budgettair neutrale wijziging van de begroting.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 april 2017

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten